

2017

KALENDARIUM ważniejszych rocznic i wydarzeń

Zestawiła Eliza Furmanek

POWIATOWA I MIEJSKA
BIBLIOTEKA PUBLICZNA
„BIBLIOTEKA POD ATLANTAMI”
W WAŁBRZYCHU

Redakcja techniczna i skład tekstu
Agnieszka Heidinger, Jolanta Poważyńska

ROK 2017 OGŁOSZONO:

**Sejm poparł uchwały ustanawiające
rok 2017 rokiem:**

Rzeki Wisły

Josepha Conrada-Korzeniowskiego

Józefa Piłsudskiego

Adama Chmielowskiego

Honorata Koźmińskiego

Tadeusza Kościuszki

DNI I ŚWIĘTA OGÓLNOPOLSKIE I MIĘDZYNARODOWE

STYCZEŃ

01 I

Dzień Domeny Publicznej
(twórczość udostępniana bez ograniczeń
- prawa autorskie wygasły lub nie obejmowały dzieła)

01 I

Światowy Dzień Pokoju
(proklamowany przez papieża Pawła VI,
obchodzony przez Kościół katolicki od 1968 r.)

06 I

Dzień Filatelisty

11 I

Dzień Wegetarian

15 I

Dzień Wikipedii

21 I

Dzień Babci

22 I

Dzień Dziadka

24 I

Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu
(św. Franciszka Salezego – patronalne święto dziennikarzy)

25 I

Dzień Sekretarki i Asystentki

26 I

Dzień Transplantologii

27 I

Międzynarodowy Dzień Pamięci o Ofiarach Holokaustu

LUTY

02 II

Dzień Handlowca

04 II

Światowy Dzień Walki z Rakiem

11 II

Dzień Dokarmiania Zwierzyny Leśnej

11 II

Światowy Dzień Chorego

obchodzony w Dniu Matki Boskiej z Lourdes,
ustanowiony 13 V 1992 r. przez papieża Jana Pawła II)

14 II

Dzień Zakochanych (Dzień św. Walentego) - walentynki

17 II

Światowy Dzień Kota

21 II

Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego

21 II

Międzynarodowy Dzień Przewodnika Turystycznego

22 II

Dzień Ofiar Przestępstw

23 II

Dzień Walki z Depresją

MARZEC

01 III

Międzynarodowy Dzień Walki przeciwko Zbrojeniom Atomowym
(obchodzony w rocznicę wybuchu amerykańskiej bomby wodorowej
na atolu Bikini w 1954 r.)

01 III

Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”

(w 2011 został ustanowiony świętem państwowym,
poświęconym żołnierzom zbrojnego podziemia antykomunistycznego)

03 III

Międzynarodowy Dzień Pisarzy

08 III

Międzynarodowy Dzień Kobiet

09 III

Światowy Dzień Psa

15 III

Międzynarodowy Dzień Konsumenta

17 III

Światowy Dzień Morza

19 III

Międzynarodowy Dzień Inwalidów i Ludzi Niepełnosprawnych

20 III

Dzień Teatru dla Dzieci i Młodzieży

21 III

Międzynarodowy Dzień Lasu

21 III

Międzynarodowy Dzień Walki z Dyskryminacją Rasową
(obchodzony z inicjatywy ONZ od 1967 r.)

21 III

Światowy Dzień Lalkarstwa

21 III

Światowy Dzień Poezji

22 III

Międzynarodowy Dzień Wody

24 III

Narodowy Dzień Życia

27 III

Międzynarodowy Dzień Teatru

31 III

Dzień Ziemiaka

KWIECIEŃ

01 IV

Międzynarodowy Dzień Ptaków

01 IV

Światowy Dzień Humoru i Satyry

02 IV

Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci
(obchodzony od 1967 r. w rocznicę urodzin J. Ch. Andersena)

07 IV

Światowy Dzień Zdrowia

08 IV

Międzynarodowy Dzień Romów

08 IV

Międzynarodowy Dzień Sprzeciwu Wobec GMO
(Genetycznie Modyfikowane Organizmy)

11 IV

Dzień Radia

11 IV

Międzynarodowy Dzień Solidarności Wyzwolonych Więźniów Politycznych
(obchodzony w rocznicę wyzwolenia obozu koncentracyjnego
w Buchenwaldzie)

11 IV

Ogólnopolski Dzień Walki z Bezrobociem

11 IV

Światowy Dzień Chorych na Chorobę Parkinsona

12 IV

Dzień Czekolady

12 IV

Międzynarodowy Dzień Lotnictwa i Kosmonautyki
(obchodzony od 1969 r. w rocznicę lotu J. Gagarina w kosmos w 1961 r.)

13 IV

Światowy Dzień Pamięci Ofiar Katynia
(obchodzony w rocznicę opublikowania przez Niemcy w 1943 r.
informacji o odkryciu w Katyniu
masowych grobów oficerów Wojska Polskiego)

14 IV

Światowy Dzień Ludzi Bezdomnych

18 IV

Międzynarodowy Dzień Ochrony Zabytków
(obchodzony z inicjatywy UNESCO od 1984 r.)

20 IV

Międzynarodowy Dzień Wolnej Prasy
(ogłoszony z inicjatywy Stowarzyszenia Reporterów bez Granic)

22 IV

Międzynarodowy Dzień Ziemi

23 IV

Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich
(w Polsce obchodzony po raz pierwszy w 1997 r.)

28 IV

Dzień Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy

29 IV

Międzynarodowy Dzień Tańca

30 IV

Światowy Dzień Sprzeciwu wobec Bicia Dzieci

MAJ**01 V**

Międzynarodowy Dzień Solidarności Ludzi Pracy

02 V

Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej

02 V

Dzień Polonii i Polaków za Granicą

03 V

Międzynarodowy Dzień Wolności Prasy
(ogłoszony przez UNESCO i Pen Club)

03 V

Święto Konstytucji 3 Maja

04 V

Dzień Strażaka (Dzień św. Floriana)

05 V

Dzień Europy
(w krajach, które są członkami Rady Europy, a nie są członkami UE)

08 V

Dzień Bibliotekarza i Bibliotek

08 V

Międzynarodowy Dzień Czerwonego Krzyża
(obchodzony w rocznicę urodzin współtwórcy Czerwonego Krzyża
H. Dunanta w 1828 r.)

08 V

Międzynarodowy Dzień Zwycięstwa nad Faszyzmem

09 V

Dzień Europy (w krajach UE)

12 V

Międzynarodowy Dzień Pielęgniarek

15 V

Międzynarodowy Dzień Rodziny
(proklamowany przez Zgromadzenie Ogólne ONZ)

15 V

Święto Polskiej Niezapominajki

17 V

Światowy Dzień Społeczeństwa Informacyjnego

17 V

Światowy Dzień Telekomunikacji

(ustanowiony w rocznicę założenia w Paryżu w 1865 r.
Międzynarodowej Unii Telekomunikacyjnej)

18 V

Międzynarodowy Dzień Muzeów

(obchodzony od 1978 r. na wniosek Międzynarodowej Rady Muzeów)

19 V

Dzień Dobrych Uczynków

19 V

Międzynarodowy Dzień Pamięci Zmarłych na AIDS
(obchodzony od 1983 r.)

21 V

Światowy Dzień Kosmosu

24 V

Europejski Dzień Parków Narodowych

25 V

Dzień Działacza Kultury i Drukarza

25 V

Dzień Mleka

(obchodzony z inicjatywy Międzynarodowej Federacji Mleczarskiej)

25 V

Międzynarodowy Dzień Dziecka Zaginionego

26 V

Dzień Matki

30 V

Dzień Rodzicielstwa Zastępczego

31 V

Dzień Bociana Białego

31 V

Światowy Dzień bez Papierosa

(obchodzony od 1988 r. na wniosek Światowej Organizacji Zdrowia)

31 V

Światowy Dzień Rozwoju Kultury
(obchodzony z inicjatywy UNESCO)

CZERWIEC

01 VI

Dzień bez Alkoholu

01 VI

Dzień Lasu i Zadrzewień

01 VI

Międzynarodowy Dzień Dziecka

05 VI

Światowy Dzień Ochrony Środowiska
(obchodzony od 1973 r. dla uczczenia
I konferencji ONZ poświęconej ochronie środowiska)

06 VI

Światowy Dzień bez Samochodu

07 VI

Dzień Wolności Prasy

12 VI

Światowy Dzień Walki z Pracą Dzieci

14 VI

Światowy Dzień Krwiodawcy

15 VI

Światowy Dzień Wiatru

16 VI

Międzynarodowy Dzień Pomocy Dzieciom Afrykańskim
(obchodzony od 1991 r. z inicjatywy OJA i UNICEF)

20 VI

Międzynarodowy Dzień Uchodźcy

23 VI

Dzień Ojca

26 VI

Międzynarodowy Dzień Zapobiegania Narkomanii

27 VI

Światowy Dzień Walki z Cukrzycą
(ogłoszony w 1991 r. przez Międzynarodową Organizację Diabetyków przy
WHO)

28 VI

Narodowy Dzień Pamięci Poznańskiego Czerwca 1956 r.

LIPIEC

01 VII

Dzień Spółdzielczości
(uchwalony przez Sejm 21 IV.1995 r.)

01 VII

Światowy Dzień Architektury

24 VII

Dzień Policjanta
(obchodzony w rocznicę powołania Policji Państwowej ustawą
z dnia 24 VII 1919 r.)

SIERPIEŃ

01 VIII

Narodowy Dzień Pamięci Powstania Warszawskiego

10 VIII

Dzień Przewodników i Ratowników Górskich (Dzień św. Wawrzyńca)

15 VIII

Dzień Wojska Polskiego
(rocznica bitwy warszawskiej w 1920 r.)

28 VIII

Święto Polskiego Lotnictwa
(obchodzone dla upamiętnienia zwycięstwa kpt. F. Żwirki
i inż. S. Wigury w czasie Międzynarodowych Zawodów Lotniczych
w Berlinie w 1932 r.)

31 VIII

Blog Day

31 VIII

Dzień Solidarności i Wolności

WRZESIEŃ

01 IX

Dzień Kombatanta
(obchodzony w Polsce,
nowela do ustawy o prawach kombatanczkich z 1997 r.)

01 IX

Światowy Dzień Pokoju
(ustanowiony w rocznicę wybuchu II wojny światowej w 1939 r.)

08 IX

Dzień Dobrej Wiadomości

08 IX

Międzynarodowy Dzień Walki z Analfabetyzmem
(obchodzony od 1966 r.)

09 IX

Światowy Dzień Pierwszej Pomocy

16 IX

Międzynarodowy Dzień Ochrony Warstwy Ozonowej

17 IX

Dzień Sybiraka

21 IX

Światowy Dzień Chorych na Alzheimera
(obchodzony od 1994 r.)

22 IX

Europejski Dzień bez Samochodu

24 IX

Międzynarodowy Dzień Niesłyszących
(obchodzony od 1958 r. z inicjatywy Międzynarodowej Federacji Niesłyszących)

24 IX

Światowy Dzień Serca

26 IX

Europejski Dzień Języków

27 IX

Dzień Polskiego Państwa Podziemnego

27 IX

Światowy Dzień Turystyki
(obchodzony od 1980 r. na wniosek Światowej Organizacji Turystyki)

29 IX

Ogólnopolski Dzień Głośnego Czytania

30 IX
Dzień Chłopaka

PAŹDZIERNIK

Międzynarodowy Miesiąc Bibliotek Szkolnych

01 X
Międzynarodowy Dzień Ludzi Starszych (Dzień Seniora)

01 X
Międzynarodowy Dzień Muzyki

01 X
Międzynarodowy Dzień Wegetarianizmu

01 X
Światowy Dzień Ptaków

04 X
Dzień św. Franciszka z Asyżu – patrona ekologów

04 X
Światowy Dzień Zwierząt

07 X
Światowy Dzień Godnej Pracy

10 X
Światowy Dzień Zdrowia Psychicznego

13 X
Dzień Dawcy Szpiku

14 X
Dzień Nauczyciela - Dzień Edukacji Narodowej

14 X
Światowy Dzień Hospicjów i Opieki Paliatywnej

15 X
Dzień Papieski
(święto ogłoszone w 2001 r.
przez Konferencję Episkopatu Polski
na wniosek Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia”)

15 X
Międzynarodowy Dzień Niewidomych – Dzień Białej Laski
(uchwalony przez Europejską Unię Niewidomych w Warszawie w 1993 r.)

16 X

Dzień Papieża Jana Pawła II

16 X

Światowy Dzień Żywności

16 X

Święto Województwa Dolnośląskiego

17 X

Dzień Walki z Rakiem Piersi

17 X

Międzynarodowy Dzień Walki z Ubóstwem

18 X

Dzień Poczty Polskiej

24 X

Dzień Walki z Otyłością (obchodzony po raz pierwszy w 1997 r. w Warszawie i dziewięciu stolicach europejskich)

24 X

Światowy Dzień Informacji

24 X

Światowy Dzień Organizacji Narodów Zjednoczonych

25 X

Europejski Dzień Sprawiedliwości Obywatelskiej

26 X

Światowy Dzień Donacji i Transplantacji

31 X

Światowy Dzień Oszczędności

LISTOPAD

01 XI

Dzień Wszystkich Świętych

03 XI

Dzień św. Huberta - święto myśliwych

05 XI

Dzień Postaci z Bajek

09 XI

Światowy Dzień Jakości

11 XI

Narodowe Święto Niepodległości Polski

13 XI

Międzynarodowy Dzień Niewidomych

14 XI

Światowy Dzień Walki z Cukrzycą

15 XI

Międzynarodowy Dzień Pisarzy Uwięzionych
(obchodzony z inicjatywy Światowej Federacji Pen Clubu)

16 XI

Dzień Tolerancji
(ogłoszony przez UNESCO, obchodzony od 1996 r.)

16 XI

Światowy Dzień Rzucania Palenia Papierosów

17 XI

Międzynarodowy Dzień Studentów
(obchodzony od 1941 r. w rocznicę prześladowań studentów czeskich przez hitlerowców w 1939 r.)

21 XI

Dzień Pracownika Socjalnego

21 XI

Światowy Dzień Telewizji

21 XI

Światowy Dzień Życzliwości

25 XI

Światowy Dzień Pluszowego Misia

29 XI

Andrzejki

29 XI

Międzynarodowy Dzień bez Kupowania

GRUDZIEŃ

01 XII

Światowy Dzień Walki z AIDS

03 XII

Światowy Dzień Osób Niepełnosprawnych
(ogłoszony przez ONZ)

04 XII

Dzień Górnika i Naftowca – Barbórka

05 XII

Międzynarodowy Dzień Wolontariusza

06 XII

Mikołajki

10 XII

Dzień Ochrony Praw Dziecka

10 XII

Międzynarodowy Dzień Praw Człowieka

10 XII

Światowy Dzień Dziecka w Mediach

29 XII

Światowy Dzień Różnorodności Biologicznej
(ogłoszony przez ONZ)

ROCZNICE REGIONALNE

847 (1170)

Anonimowa zapiska (tzw. Geograf Bawarski) zawierająca opis terytoriów plemiennych, gł. słowiańskich; wymienione zostały niektóre plemiona polskie, w tym Ślężanie. Od góry Ślęzy wywodzi się nazwa Śląska

1017 (1000)

Bohaterska obrona Niemczy. Wg lokalnej tradycji brali w niej udział znani z odwagi łucznicy strzelińscy.

1357 (660)

Pierwsza wzmianka o wsi Stary Zdrój (Aqua Antiqua) wymieniona w dokumencie krzeszowskim.

1357 (660)

Pierwsza wzmianka o osadzie (folwarku) Zagórze Śląskie (Kiensberg) związanej z zamkiem Grodno.

1357 (660)

Po raz pierwszy wymieniono w dokumentach nazwę Sokołowsko (Goerbersdorf) jako wsi.

1392 (625)

Po śmierci księżnej Agnieszki, żony księcia świdnickiego, Bolka II Małego, księstwo świdnicko-jaworskie przeszło pod panowanie korony czeskiej.

1427 (590)

Splądrowanie opactwa w Krzeszowie przez Hermana Czettritzza, właściciela Wałbrzycha

1427 (590)

Obrabowanie i spalenie przez husytów Kamiennej Góry.

1597 (420)

Wydanie w języku łacińskim pracy nadwornego lekarza Hochbergów Kacpra Schwenckfelda pt. „Katalog źródeł i bogactw Śląska”.

1602 (415)

Utworzono pierwszy cech tkacki w Wałbrzychu.

1727 (290)

W Wałbrzychu, w rynku pod nr 3 płóciennik Thomas wybudował dom murowany. Współcześnie należy do najstarszych kamienic w mieście.

1852 (165)

W Szczawnie-Zdroju zbudowano kościół ewangelicki w stylu neoromańskim ; obecnie na tym miejscu znajduje się Miejska Biblioteka Publiczna.

1872 (145)

Uruchomienie linii kolejowej z Wrocławia do Ziębic, w rok później do Barda

1887 (130)

W Wałbrzychu otwarto pocztę główną przy obecnej ul. Juliusza Słowackiego.

1902 (115)

Na kuracji w Szczawnie-Zdroju przebywał Ludwik Zamenhof, twórca sztucznego języka międzynarodowego esperanto.

1947 (70)

Powstała filia Miejskiej Biblioteki Publicznej w Wałbrzychu w dzielnicy Nowe Miasto.

1957 (60)

W Wałbrzychu (dzielnica Sobięcin) utworzono Liceum Ekonomiczne.

1962 (55)

Powstała filia Miejskiej Biblioteki Publicznej w Wałbrzychu w dzielnicy Poniatów.

1962 (55)

W Wałbrzychu wybudowano pierwszy budynek spółdzielni mieszkaniowej „Górnik”.

1962 (55)

W Starych Bogaczowicach rozpoczął działalność Młodzieżowy Teatr Lalek pod kierownictwem artystycznym Ireny Kukuryk.

1967 (50)

W styczniu, w Sokołowsku oddano do użytku nowy zaczepowy wyciąg narciarski i sąsiadującą z nią trasę slalomową.

1972 (45)

W Szczawnie-Zdroju zbudowano pierwszą w Polsce ścieżkę zdrowia.

1972 (45)

Utworzono Wałbrzyskie Towarzystwo Kultury.

1972 (45)

W Wałbrzychu, na Piaskowej Górze oddano do użytku Szpital Górniczy.

1977 (40)

Utworzono Wałbrzyskie Towarzystwo Muzyczne im. Henryka Wieniawskiego z siedzibą w Szczawnie-Zdroju.

1977 (40)

W Wałbrzychu powstała Wałbrzyska Galeria Fotografii.

1982 (35)

Zaczęto drażnienie szybu „Kopernik” na terenie KWK „Victoria” w Wałbrzychu.

1982 (35)

Na ulicach Wałbrzycha pojawiły się pierwsze „Ikarusy” - autobusy, tzw. przegubowce.

07 I 1977 (40)

Ukazał się pierwszy numer miesięcznika „Informator Kulturalny Województwa Wałbrzyskiego”.

12 I 1947 (70)

W Wałbrzychu otwarto Teatr Dziecka pod kierownictwem Tadeusza Karwata.

16 I 1947 (70)

Ukazał się pierwszy numer tygodnika „Wałbrzych” redagowany przez Wacława Mrozowskiego. Ostatni numer ukazał się 17 VIII 1947 r.

11 II 1977 (40)

W Wałbrzychu ogłoszono wyniki konkursu na herb miasta. I nagrody nie przyznano,

II równorzędnie zdobyli plastycy Andrzej Szeles i Piotr Baranowski.

11 III 1907 (110)

Urodził się Helmuth James von Moltke

Syn Helmutha, prawnik, funkcjonariusz naczelnego dowództwa armii niemieckiej w czasie

II wojny światowej; przeciwnik hitleryzmu, stał się kluczową postacią niemieckiego ruchu oporu; w majątku rodzimym Kreisau (Krzyżowa k. Świdnicy) zorganizował ośrodek dyskusyjny, gdzie gromadzili się przedstawiciele różnych orientacji opozycji antyhitlerowskiej (Krąg z Krzyżowej).
zm. 23 I 1945

22 III 1977 (40)

W Wałbrzychu utworzono Klub Literacki ZLP. Prezesem honorowym został Marian Jachimowicz, prezesem Włodzimierz Piotrowski.

04 IV 1927 (90)

W Wałbrzychu uruchomiono pierwszą linię autobusową na trasie Rynek – osiedle Glinik Nowy.

17 IV 1987 (30)

Zmarł Tadeusz Franciszek Tarnawski

Poeta, prozaik, kierownik administracyjny w Teatrze Lalek w Wałbrzychu.
ur. 18 VIII 1923

09 V 1987 (30)

Zmarł Stanisław Bukowski

Aktor, reżyser, wiceprezydent Wałbrzycha w latach 1946-1948.

ur. 10 V 1903

13 V 1947 (70)

W Wałbrzychu powstało Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Czechosłowackiej.

13 V 2002 (15)

Zmarł Władysław Żurek

Poeta z Boguszo-Gorc, autor wierszy, prozy i tekstów piosenek.

ur. 24 X 1947 (70)

15 V 1807 (210)

Zwycięska bitwa polskich ułanów Legii Nadwiślańskiej z Prusakami, pod dowództwem kapitanów Skarżyńskiego i Fijałkowskiego, na Czerwonym Wzgórzu koło Strugi i Szczawna-Zdroju.

21 V 1947 (70)

W Wałbrzychu powstała Spółdzielnia Wydawnicza „Wałbrzych”.

06 VII 1762 (255)

Koło wsi Struga wojska austriackie dowodzone przez gen. Brentano pokonały oddziały pruskie.

13 VII 1822 (195)

W Szczawnie-Zdroju otwarto Teatr Zdrojowy.

15 VII 1962 - 22 VII 1962 (55)

I Festiwal Moniuszkowski w Kudowie-Zdroju.

30 VII 1867 (150)

Zmarł Samuel August Zemplin

Lekarz uzdrowiskowy, uznawany za twórcę uzdrowiska Szczawno-Zdrój.

ur. 30 IV 1784

11 VIII 1792 (225)

Do Starego Zdroju (obecnie dzielnica Wałbrzycha) na leczenie przybył Hugo Kołłątaj.

13 IX 1907 (110)

Uruchomiono linię tramwajową z centrum Wałbrzycha przez Biały Kamień do Szczawna-Zdroju.

24 X 1947 (70)

Urodził się Władysław Żurek

Poeta z Boguszo-Gorc, autor wierszy, prozy i tekstów piosenek.

zm. 13 V 2002 (15)

03 XI 1977 (40)

W Domu Technika w Wałbrzychu odbyła się I Giełda Mineralów i Surowców Zbędnych.

10 XI 1977 (40)

Powstało Towarzystwo Przyjaciół Wałbrzycha. Prezesem został Ludwik Penkała.

15 XI 1862 (155)

Urodził się Gerhart Hauptmann

Niemiecki dramaturg, prozaik i poeta; urodził się w Szczawnie-Zdroju,

zmarł w Jagniątkowie; Nagroda Nobla w 1912 r.

zm. 06 VI 1946

ROCZNICE HISTORYCZNE, KULTURALNE I LITERACKIE

1897 (120)

Ukazał się pierwszy numer czasopisma literacko-artystycznego „Życie” (1897-1944), założonego przez Ludwika Szczepańskiego; pismo wywarło duży wpływ na kształtowanie się polskiego modernizmu.

1917 (100)

W Warszawie zaczął się ukazywać „Płomyczek” (jako wkładka do periodyku „Płomyk”), czasopismo dla dzieci młodszych; w 1927 r. wyodrębnił się jako samodzielne piśmko pod red. J. Porazińskiej.

1947 (70)

W Rzymie ukazał się pierwszy numer emigracyjnego miesięcznika „Kultura” pod redakcją J. Giedroycia i G. Herlinga-Grudzińskiego; kolejne numery wychodziły w Paryżu. Z chwilą śmierci Giedroycia, zgodnie z jego wolą, czasopismo przestało się ukazywać.

1957 (60)

W Warszawie zaczął się ukazywać „Miś”, czasopismo dla dzieci najmłodszych.

1977 (40)

W Warszawie ukazał się pierwszy numer wydawanego poza cenzurą kwartalnika literackiego „Zapis”.

STYCZEŃ

01 I 1867 (150)

Alfred Nobel, szwedzki inżynier i fundator nagrody, wyprodukował dynamit – mieszaninę nitrogliceryny i środka absorpcyjnego.

01 I 1917 (100)

Urodził się Erwin Axer
Reżyser teatralny, eseista, pedagog.
zm. 05 VIII 2012 (5)

01 I 1917 (100)

Urodził się Wilhelm Mach
Powieściopisarz, krytyk literacki, eseista.
zm. 02 VII 1965

01 I 1927 (90)

Urodził się Maurice Béjart
Francuski tancerz, baletmistrz i choreograf;
wybitny przedstawiciel nowoczesnego stylu tańca.
zm. 22 XI 2007 (10)

02 I 1752 (265)

Urodził się Franciszek Zabłocki
Komediodpisarz, poeta.
zm. 10 IX 1821

03 I 1892 (125)

Urodził się J. R. R. Tolkien (John Ronald Reuel Tolkien)
Angielski pisarz i filolog;
sławę międzynarodową przyniosła mu epopeja „Władca Pierścieni”.
zm. 02 IX 1973

05 I 1932 (85)

Urodził się Umberto Eco
Włoski semiotyk, estetyk, pisarz i publicysta;
znany głównie jako autor powieści pt. „Imię róży”.
zm. 19 II 2016

06 I 1852 (165)

Zmarł Louis Braille
Francuski nauczyciel, niewidomy od 3 roku życia;
twórca pisma punkтового dla niewidomych do czytania za pomocą dotyku.
ur. 04 I 1809

06 I 1822 (195)

Urodził się Heinrich Schliemann
Niemiecki archeolog amator; odkrywca ruin Troi.
zm. 26 XII 1890

08 I 1642 (375)

Zmarł Galileusz (właśc. Galileo Galilei)
Włoski fizyk, astronom i filozof; odkrył: prawa ruchu wahadła i swobodnego spadania ciał, góry na Księżycu, 4 satelity Jowisza, fazy Wenus, plamy słoneczne oraz stwierdził obrót Słońca wokół własnej osi.
ur. 15 II 1564

08 I 1947 (70)

Mahatma Gandhi rozpoczął pokojową wędrówkę przez Bengal Wschodni.

08 I 1947 (70)

W Warszawie w nowo otwartym kinie „Palladium” odbyła się prapremiera pierwszego fabularnego filmu polskiego, zrealizowanego po wojnie, pt. „Zakazane piosenki”. Scenariusz Ludwik Starski, muzyka Roman Palester, reżyseria Leonard Buczkowski.

09 I 1797 (220)

Utworzenie Legionów Polskich we Włoszech przez gen. Jana Henryka Dąbrowskiego.

10 I 1892 (125)

Urodził się Melchior Wańkowicz
Prozaik, publicysta.
zm. 10 IX 1974

10 I 1957 (60)

Zmarła Gabriela Mistral
Chilijska poetka i działaczka oświatowa;
walczyła o prawa społeczne kobiet i Indian; Nagroda Nobla w 1945 r.
ur. 07 IV 1889

14 I 1742 (275)

Zmarł Edmund Halley
Angielski astronom; wykrył okresowość pojawiania się (co 76 lat)
znanej już w starożytności komety, obecnie nazywanej kometą Halleya.
ur. 08 XI 1656

14 I 1942 (75)

Urodził się Krzysztof Klenczon
Kompozytor, wokalista i gitarzysta muzyki rockowej.
zm. 07 IV 1981

14 I 1957 (60)

Zmarł Humphrey Bogart
Amerykański aktor teatralny i filmowy.
ur. 25 XII 1899

15 I 1622 (395)

Urodził się Moliere Molier (właśc. Poquelin Jean-Baptiste)
Najwybitniejszy komediopisarz francuski, także aktor i reżyser teatralny.
zm. 17 II 1673

15 I 1907 (110)

Urodził się Janusz Kusociński
Lekkoatleta; mistrz olimpijski w biegu na 10 000 m (1932 r.);
rekordzista świata na 3000 m (1932 r.).
zm. 21 VI 1940

15 I 1992 (25)

Wspólnota Europejska i inne państwa formalnie uznały
niepodległość Chorwacji i Słowenii; koniec federacji jugosłowiańskiej.

18 I 1882 (135)

Urodził się Alan Alexander Milne
Pisarz angielski; popularność zdobył książkami dla dzieci
"Kubuś Puchatek" i „Chatka Puchatka”.
zm. 31 I 1956

18 I 1892 (125)

Urodził się Olivier Hardy
Amerykański komik i aktor filmowy (popularny „Flap”).
zm. 07 VIII 1957 (60)

19 I 1922 (95)

Urodził się Jerzy Kawalerowicz
Reżyser i scenarzysta filmowy.
zm. 27 XII 2007 (10)

19 I 1947 (70)

„Odrodzenie” rozpoczęło druk powieści Jerzego Andrzejewskiego „Popiół i diament”
(pod tytułem „Zaraz po wojnie”).

20 I 1922 (95)

Urodził się Janusz Przymanowski
Pisarz i publicysta, pułkownik; autor dydaktyczno-propagandowych utworów
dla młodzieży o walce żołnierzy polskich i sowieckich („Czterej pancerni i pies”).
zm. 04 VII 1998

21 I 1912 (105)

Urodził się Alfred Szklarski
Powieściopisarz; znany przede wszystkim jako twórca
cyklu powieściowego dla młodzieży o przygodach Tomka Wilmowskiego.
zm. 09 IV 1992 (25)

22(?) I 1877 (140)

Urodził się Bolesław Leśmian
Poeta, prozaik, eseista, tłumacz.
zm. 05 XI 1937 (80)

23 I 1832 (185)

Urodził się Édouard Manet
Francuski malarz i grafik; jeden z prekursorów malarstwa nowoczesnego.
zm. 30 IV 1883

24 I 2007 (10)

Zmarła Krystyna Feldman
Aktorka.
ur. 01 III 1920

25 I 1882 (135)

Urodziła się Virginia Woolf
Angielska pisarka, eseistka i krytyk literacki.
zm. 28 III 1941

25 I 1912 (105)

Urodził się Marian Brandys
Pisarz historyczny, eseista, publicysta.
zm. 20 XI 1998

26 I 1917 (100)

Zmarła Antonina Domańska
Autorka książek dla dzieci i młodzieży, tłumaczka.
ur. 09.1853

26 I 1997 (20)

Zmarła Mira Zimińska-Sygietyńska
Aktorka teatralna i filmowa, pieśniarka,
współzałożycielka Państwowego Zespołu Pieśni i Tańca „Mazowsze”.
ur. 22 II 1901

27 I 1832 (185)

Urodził się Lewis Carroll
Pisarz angielski, matematyk; autor książek dla dzieci,
z których światowy rozgłos zdobyła „Alicja w Krainie Czarów”.
zm. 14 I 1898

28 I 1687 (330)

Zmarł Jan Heweliusz
Astronom, twórca nowożytnej selenografii.
ur. 28 I 1611

28 I 1887 (130)

Urodził się Artur Rubinstein
Pianista, kompozytor; jeden z najwybitniejszych wirtuozów fortepianu w
XX w.

zm. 20 XII 1982 (35)

28 I 1912 (105)

Urodził się Jackson Pollock
Malarz amerykański; twórca ekspresjonizmu abstrakcyjnego;
uprawiał action painting.
zm. 11 VIII 1956

29 I 1882 (135)

Urodził się Tadeusz Makowski
Malarz i grafik.

zm. 01 XI 1932 (85)

30 I 1947 (70)

Urodziła się Małgorzata Braunek
Aktorka filmowa i teatralna, nauczycielka zen.
zm. 23 VI 2014

31 I 1797 (220)

Urodził się Franz Schubert
Austriacki kompozytor;
jeden z głównych przedstawicieli romantyzmu w muzyce.
zm. 19 XI 1828

LUTY**01 II 2012 (5)**

Zmarła Wisława Szymborska
Poetka, felietonistka; agroda Nobla w 1996 r. za „poezję,
która z ironiczną precyzją pozwala wydobyć historyczny
i biologiczny kontekst fragmentów ludzkiej rzeczywistości”.
ur. 02 VII 1923

02 II 1882 (135)

Urodził się James Joyce
Pisarz irlandzki, tworzący w języku angielskim; wybitny nowator prozy
XX w.
zm. 13 I 1941

03 II 1857 (160)

Zmarł Stanisław Worcell
Działacz rewolucyjno-demokratyczny, pisarz, publicysta.
ur. 26 III 1799

03 II 1997 (20)

Zmarł Bohumil Hrabal
Pisarz czeski.
ur. 28 III 1914

06 II 1937 (80)

Urodził się Wiesław Ochman
Śpiewak operowy (tenor); solista Teatru Wielkiego w Warszawie.

07 II 1812 (205)

Urodził się Karol Dickens
Najwybitniejszy twórca angielskiej powieści
społeczno-obyczajowej drugiej poł. XIX w.
zm. 09 VI 1870

07 II 1927 (90)

Urodziła się Juliette Greco
Francuska piosenkarka i aktorka filmowa;
w okresie powojennym zwana muzą egzystencjalizmu;
zdobyła popularność jako wykonawczyni poetyckich i dramatycznych piose-
nek.

08 II 1922 (95)

Urodził się Tadeusz Gajcy
Poeta, prozaik, dramaturg, krytyk literacki.
zm. 16(?) VIII 1944

10 II 1837 (180)

Zmarł Aleksander Puszkina
Rosyjski poeta, prozaik i dramaturg.
ur. 06 VI 1799

10 II 1952 (65)

Zmarł Knut Hamsun
Norweski powieściopisarz i dramaturg; Nagroda Nobla w 1920 r.
ur. 04 VIII 1859

11 II 1847 (170)

Urodził się Thomas Alva Edison
Wynalazca amerykański (ponad 1000 patentów), samouk;
m.in. udoskonalił telefon Bella, wynalazł fonograf i żarówkę elektryczną.
zm. 18 X 1931

16 II 1897 (120)

Urodził się Jan Cybis
Malarz i krytyk sztuki.
zm. 13 XII 1972 (45)

18 II 1867 (150)

Urodziła się Hedwig Courths-Mahler
Powieściopisarka niemiecka; autorka romansów.
zm. 26 XI 1950

18 II 1932 (85)

Urodził się Miloš Forman
Czeski reżyser i scenarzysta filmowy; od lat 70. w USA
(„Lot nad kukułczym gniazdem”, „Amadeusz”).

19 II 1922 (95)

Urodził się Władysław Bartoszewski
Historyk, dyplomata, działacz polityczny i społeczny.
zm. 24 IV 2015

19 II 1812 (205)

Urodził się Zygmunt Krasiński
Poeta, dramaturg, powieściopisarz, epistolograf i filozof.
zm. 23 II 1859

25 II 1842 (175)

Urodził się Karl May
Pisarz niemiecki; autor powieści przygodowych („Winnetou”).
zm. 30 III 1912 (105)

25 II 1917 (100)

Urodził się Anthony Burgess
Angielski pisarz, krytyk literacki i kompozytor;
autor „Mechanicznej pomarańczy”.
zm. 25 XI 1993

25 II 1977 (40)

Premiera filmu Andrzeja Wajdy pt. „Człowiek z marmuru”.

26 II 1802 (215)

Urodził się Victor Marie Hugo

Francuski poeta, dramaturg, powieściopisarz, polityk;
przywódca i teoretyk romantyzmu.

zm. 22 V 1885

27 II 1902 (115)

Urodził się John Steinbeck

Amerykański pisarz i reporter; Nagroda Nobla w 1962 r.

zm. 20 XII 1968

27 II 1982 (35)

Zmarła Maria Kownacka

Autorka prozy, wierszy i sztuk lalkowych dla dzieci i młodzieży.

ur. 11 IX 1894

27 II 1932 (85)

Urodziła się Elizabeth Taylor

Amerykańska aktorka filmowa; wielka legenda kina XX stulecia.

zm. 23 III 2011

28 II 1812 (205)

Zmarł Hugo Kołłątaj

Działacz i pisarz polityczny, organizator i teoretyk nauki i oświaty,
filozof, ksiądz; ideolog polskiego oświecenia.

ur. 01 IV 1750

MARZEC**01 III 1917 (100)**

Urodził się Stanisław Szwarc-Bronikowski

Podróżnik, reporter, publicysta i filmowiec.

zm. 08 I 2010

01 III 1872 (145)

W USA utworzono Park Narodowy Yellowstone,
najstarszy park narodowy na świecie.

02 III 1982 (35)

Zmarł Philip K. Dick

Pisarz amerykański; jeden z czołowych przedstawicieli science fiction.

ur. 16 XII 1928

03 III 1847 (170)

Urodził się Alexander Graham Bell

Amerykański fizyk i fizjolog; w 1876 r. wynalazł telefon.

zm. 02 VIII 1922 (95)

03 III 1972 (45)

NASA wystrzeliło sondę kosmiczną Pioneer 10;
na jej pokładzie umieszczono przekaz ludzkości
do kosmicznych istot pozaziemskich, zwany płytką Pioneera.

04 III 1832 (185)

Zmarł Jean François Champollion
Egiptolog francuski; pierwszy odczytał hieroglificzne pismo egipskie.
ur. 23 XII 1790

04 III 1852 (165)

Zmarł Mikołaj Gogol
Rosyjski prozaik, dramaturg i publicysta.
ur. 01 IV 1809

04 III 1922 (95)

Urodziła się Monika Warneńska
Prozaik, autorka książek dla młodzieży, reportaży, publicystka.
zm. 09 IV 2010

04 III 1932 (85)

Urodził się Ryszard Kapuściński
Pisarz, publicysta.
zm. 23 I 2007 (10)

04 III 2007 (10)

Zmarł Tadeusz Nalepa
Wokalista i gitarzysta bluesowy, kompozytor piosenek, twórca grupy Breakout.
ur. 26 VIII 1943

05 III 1922 (95)

Urodził się Pier Paolo Pasolini
Włoski reżyser, scenarzysta i teoretyk filmu, pisarz;
jeden z najbardziej kontrowersyjnych twórców kina autorskiego.
zm. 02 XI 1975

06 III 1937 (80)

Urodziła się Walentina Tierieszkowa
Radziecka kosmonautka; pierwsza kobieta w kosmosie.

07 III 1997 (20)

Zmarła Agnieszka Osiecka
Poetka, autorka tekstów piosenek, wierszy satyrycznych i lirycznych,
także utworów prozą, książek dla dzieci i młodzieży oraz wspomnień.
ur. 09 X 1936

08 III 1917 (100)

Zmarł Ferdinand von Zeppelin
Konstruktor niemiecki;
w 1900 r. zbudował pierwszy sterowiec o konstrukcji sztywnej.
ur. 08 VII 1838

11 III 1942 (75)

Urodził się Marek Kotański
Psycholog terapeuta, działacz społeczny;
założyciel Monaru, współtwórca Ruchu Anonimowych Alkoholików.
zm. 19 VIII 2002 (15)

14 III 1887 (130)

Urodził się Leon Schiller
Teoretyk, historyk i krytyk teatru,
autor widowisk teatralnych, inscenizator, reżyser teatralny.
zm. 25 III 1954

18 III 1932 (85)

Urodził się John Updike
Amerykański pisarz i eseista.
zm. 27 I 2009

21 III 1932 (85)

Urodził się Andrzej Bursa
Poeta, prozaik, publicysta, autor sztuk scenicznych.
zm. 15 XI 1957 (60)

22 III 1832 (185)

Zmarł Johann Wolfgang von Goethe
Najwybitniejszy poeta i pisarz niemiecki okresu Sturm und Drang i klasyki weimarskiej.
ur. 28 VIII 1749

22 III 1957 (60)

Urodził się Jacek Kaczmarski
Pieśniarz, poeta, pisarz, kompozytor, bard „Solidarności”.
zm. 10 IV 2004

23 III 1822 (195)

Urodził się Ignacy Łukasiewicz
Aptekarz, twórca polskiego przemysłu naftowego;
w 1852 r. w wyniku destylacji ropy naftowej wydzielił naftę,
w 1853 r. skonstruował lampę naftową.
zm. 07 I 1882 (135)

23 III 1842 (175)

Zmarł Stendhal (właśc. Henri Beyle)
Pisarz francuski.
ur. 23 I 1783

24 III 1882 (135)

W Berlinie Robert Koch ogłosił odkrycie prątka gruźlicy

25 III 1867 (150)

Urodził się Arturo Toscanini
Włoski dyrygent; jeden z najsłynniejszych dyrygentów wszech czasów.
zm. 16 I 1957 (60)

26 III 1827 (190)

Zmarł Ludwig van Beethoven

Kompozytor niemiecki; ostatni z klasyków wiedeńskich, uznany za jednego z największych twórców muzyki.

ur. 16 (17?) XII 1770

28 III 1902 (115)

Urodził się Marcel Aym

Pisarz francuski; autor komedii oraz utworów dla dzieci.

zm. 15 X 1967 (90)

30 III 1857 (160)

Urodziła się Gabriela Zapolska

Dramatopisarka, powieściopisarka, nowelistka, aktorka.

zm. 17 (21?) XII 1921

31 III 1732 (285)

Urodził się Joseph Haydn

Kompozytor austriacki; przedstawiciel klasycyzmu w muzyce.

zm. 31 V 1809

KWIECIEŃ**01 IV 1697 (320)**

Urodził się Antoine François Prévost d'Exiles

Francuski powieściopisarz.

zm. 25 XI 1763

02 IV 1872 (145)

Zmarł Samuel Finley Breese Morse

Ameurykański artysta malarz, rzeźbiarz, wynalazca, pionier telegrafii elektrycznej; opracował alfabet telegraficzny.

ur. 27 IV 1791

02 IV 1932 (85)

Urodziła się Joanna Chmielewska (właśc. Irena Kuhn)

Pisarka; autorka popularnych powieści sensacyjno-humorystycznych.

zm. 07 X 2013

02 IV 1952 (65)

Zmarł Ferenc Molnar

Węgierski dramaturg i prozaik.

ur. 12 I 1878

03 IV 1897 (120)

Zmarł Johannes Brahms

Niemiecki kompozytor, pianista i dyrygent, przedstawiciel muzyki późnego romantyzmu.

ur. 07 V 1833

04 IV 1932 (85)

Urodził się Andriej Tarkowski

Rosyjski reżyser filmowy;

jeden z gł. przedstawicieli nurtu metafizycznego w filmie autorskim.

zm. 29 XII 1986

05 IV 1997 (20)

Zmarł Allen Ginsberg

Poeta amerykański; jeden z czołowych przedstawicieli

ruchu beatników w literaturze („Skowyt i inne wiersze”).

ur. 03 VI 1926

06 IV 1992 (25)

Zmarł Isaac Asimov

Pisarz amerykański; jeden z najwybitniejszych twórców

prozy fantastycznonaukowej.

ur. 02 I 1920

09 IV 1757 (260)

Urodził się Wojciech Bogusławski

Aktor, reżyser, dramaturg, dyrektor teatru, nazwany ojcem teatru polskiego.

zm. 23 VII 1829

10 IV 1827 (190)

Urodził się Lewis Wallace (pseud. Wallace Lew)

Powieściopisarz amerykański, prawnik, generał,

autor słynnej powieści przygodowo-religijnej pt. „Ben Hur”.

zm. 15 II 1905

10 IV 1847 (170)

Urodził się Joseph Pulitzer

Amerykański dziennikarz, publicysta, wydawca prasowy;

fundator przyznawanej od 1917 r. nagrody za osiągnięcia

w dziedzinie literatury, muzyki i dziennikarstwa.

zm. 28 X 1911

12 IV 1852 (165)

Urodził się Leon Wyczółkowski

Malarz i grafik.

zm. 27 XII 1936

15 IV 1912 (105)

Podczas swej inauguracyjnej podróży z Southampton (Anglia) do Nowego

Jorku zatonął „Titanic”, największy i najbardziej luksusowy statek na

świecie. Zginęły 1503 osoby.

14 IV 1917 (100)

Zmarł Ludwik Zamenhof (właśc. Eliezer Lewi Samenhof)

Lekarz okulista, poliglota, twórca międzynarodowego języka esperanto.

ur. 15 XII 1859

14 IV 1942 (75)

Urodziła się Danuta Wawiłow
Poetka, autorka utworów dla dzieci i młodzieży.
zm. 29 V 1999

15 IV 1452 (565)

Urodził się Leonardo da Vinci
Włoski malarz i rysownik, rzeźbiarz,
architekt i urbanista, teoretyk sztuki i uczonec.
zm. 02 V 1519

16 IV 1972 (45)

Zmarł Yasunari Kawabata
Powieściopisarz japoński; Nagroda Nobla w 1968 r.
ur. 11 VI 1899

18 IV 1927 (90)

Urodził się Tadeusz Mazowiecki
Polityk, publicysta; ostatni premier PRL
i pierwszy premier III Rzeczypospolitej (w latach 1989-1990).
zm. 28 X 2013

19 IV 1882 (135)

Zmarł Karol Darwin
Angielski przyrodnik, twórca teorii ewolucji biologicznej zwanej
darwinizmem.
ur. 12 II 1809

21 IV 1982 (35)

Zmarła Halina Rudnicka
Powieściopisarka i publicystka, autorka książek dla młodzieży, podręcz-
ników.
ur. 12 X 1909

21 IV 2007 (10)

Zmarł Jan Tadeusz Stanisławski
Satyryk, aktor, autor tekstów, radiowiec;
jeden z najwybitniejszych twórców polskiego kabaretu.
ur. 26 I 1936

22 IV 1707 (310)

Urodził się Henry Fielding
Angielski pisarz i publicysta; j
eden z twórców nowożytnej powieści realistycznej.
zm. 08 X 1754

23 IV 1902 (115)

Urodził się Halldor Kiljan Laxness
Pisarz islandzki; jeden z najwybitniejszych reprezentantów
współczesnej literatury skandynawskiej; Nagroda Nobla w 1955 r.
zm. 09 II 1998

24 IV 1942 (75)

Zmarła Lucy Maud Montgomery

Pisarka kanadyjska, pisząca w języku angielskim;

rozgłos zdobyła cyklem powieści dla dziewcząt o Ani z Zielonego Wzgórza.

ur. 30 XI 1874

27 IV 1997 (20)

Zmarł Piotr Skrzynecki

Animator i wieloletni konferansjer kabaretu Piwnica pod Baranami w Krakowie.

ur. 12 IX 1930

28 IV 1922 (95)

Urodził się Alistair MacLean

Pisarz szkocki; autor powieści wojenno-przygodowych i kryminalnych.

zm. 02 II 1987 (30)

MAJ**02 V 1857 (160)**

Zmarł Alfred de Musset

Pisarz francuski; jeden z gł. przedstawicieli romantyzmu.

ur. 11 XII 1810

03 V 1952 (65)

Pierwsza audycja Rozgłośni Polskiej Radia Wolnej Europy w Monachium (poprzednio nadawano z USA). Pierwszym kierownikiem RWE został słynny „kurier z Warszawy” - Jan Nowak-Jeziorański.

05 V 1927 (90)

Urodził się Leszek Krzeptowski

Najstarszy czynny przewodnik sudecki,

wieloletni prezes Koła Przewodników Sudeckich w Jeleniej Górze.

zm. 04 X 2003

06 V 1952 (65)

Zmarła Maria Montessori

Włoska lekarka i pedagog, reformatorka wychowania przedszkolnego.

ur. 31 VIII 1870

06 V 1992 (25)

Zmarła Marlene Dietrich

Niemiecka aktorka filmowa.

ur. 27 XII 1901

07 V 1867 (150)

Urodził się Władysław Stanisław Reymont

Powieściopisarz, nowelista; Nagroda Nobla w 1924 r.

zm. 05 XII 1925

09 V 1977 (40)

Zmarł James Jones

Pisarz amerykański; rozgłos zdobył powieścią „Stąd do wieczności”, ukazującą znane mu z doświadczenia stosunki w armii amerykańskiej.
ur. 06 XI 1921

10 V 1947 (70)

Zmarł Juliusz Osterwa

Aktor, reżyser, założyciel teatru Reduta w Warszawie, pedagog.
ur. 23 VI 1885

11 V 1907 (110)

Urodziła się Lucyna Krzemieniecka

Poetka, autorka utworów dla dzieci i młodzieży.
zm. 29 IX 1955

12(13?) V 1992 (25)

Zmarła Wanda Rutkiewicz

Alpinistka; weszła na Mount Everest jako trzecia kobieta i pierwsza Europejka (1978 r.);
jako pierwsza kobieta zdobyła drugi szczyt Ziemi – K2 (1986 r.).
ur. 02 II 1943

13 V 1707 (310)

Urodził się Karol Linneusz (szw. Carl von Linné, łac. Carolus Linnaeus)
Szwedzki przyrodnik, lekarz; twórca nowoczesnego sztucznego systemu klasyfikacji roślin i zwierząt; kreacjonista; opisał wiele nowych gatunków roślin i zwierząt.
zm. 10 I 1778

13 V 1917 (100)

Troje dzieci w Fatimie (Portugalia) miało być świadkami objawienia Matki Boskiej. Tzw. pierwsze objawienie fatimskie.

14 V 1912 (105)

Zmarł Johan August Strindberg

Pisarz szwedzki; uznany za mistrza dramatu naturalistycznego i prekursora dramatu ekspresjonistycznego.
ur. 22 I 1849

14 V 1987 (30)

Zmarła Rita Hayworth

Amerykańska aktorka filmowa.
ur. 17 X 1918

16 V 1902 (115)

Urodził się Jan Kiepura

Mąż Marthy Eggerth, śpiewak operowy (tenor) i aktor filmowy.
zm. 15 VIII 1966

16 V 1942 (75)

Zmarł Bronisław Malinowski

Etnolog i antropolog społeczny; współtwórca funkcjonalizmu, wybitny badacz kultur Nowej Gwinei i Wysp Trobrianda; prekursor badań terenowych, stanowiących podstawę nowoczesnej antropologii społecznej.

ur. 07 IV 1884

17 V 2007 (10)

Zmarł Wiktor Zin

Architekt, rysownik i malarz, popularyzator sztuki.

ur. 14 IX 1925

18 V 1872 (145)

Urodził się Bertrand Arthur Russel

Angielski logik i matematyk, filozof i myśliciel społeczny; literacka Nagroda Nobla w 1950 r.

zm. 02 II 1970

21 V 1927 (90)

Amerykanin Charles Lindbergh pierwszy w świecie

dokonał samotnego przelotu przez Atlantyk (lot trwał 33 godziny 29 minut).

22 V 1907 (110)

Urodził się Laurence Olivier

Angielski aktor i reżyser;

sławę przyniosły mu role szekspirowskie grane w teatrze („Ryszard III”) i filmie („Hamlet”).

zm. 11 VII 1989

22 V 1927 (90)

Urodził się Szymon Kobyliński

Grafik i historyk sztuki.

zm. 15 IV 2002 (15)

23 V 1842 (175)

Urodziła się Maria Konopnicka

Poetka, nowelistka, publicystka, krytyk literacki, autorka utworów dla dzieci.

zm. 08 X 1910

25 V 1887 (130)

Urodził się Pio z Pietrelciny (Św. Ojciec Pio, właśc. Francesco Forgione)

Ksiądz, mistyk, stygmatyk, kapucyn.

zm. 23 IX 1968

25 V 1927 (90)

Urodził się Robert Ludlum

Pisarz amerykański; autor słynnych powieści sensacyjnych.

zm. 12 III 2001

26 V 1822 (195)

Urodził się Edmond de Goncourt
Pisarz francuski; Nagroda Goncourtów (Prix Goncourt)
przyznawana jest corocznie przez Akademię Goncourtów
za wybitne osiągnięcia w dziedzinie francuskiej prozy.
zm. 16 VII 1896

28 V 1917 (100)

Urodził się Leonid Teliga
Żeglarz, lotnik, dziennikarz; 1967-69 odbył samotny rejs dookoła świata
na jachcie „Opty” (rekord samotnej żeglugi bez zawijania do portu - 165
dni).
zm. 21 V 1970

29 V 1917 (100)

Urodził się John Fitzgerald Kennedy
Polityk amerykański, prezydent w l. 1961 - 1963;
przeciwstawiał się dyskryminacji rasowej i popierał ruch praw obywatel-
skich.
zm. 22 XI 1963

31 V 1957 (60)

Zmarł Leopold Staff
Poeta, dramatopisarz, tłumacz.
ur. 14 XI 1878

CZERWIEC**01 VI 1952 (65)**

W Watykanie wpisano dzieła Andre Gide'a do Indeksu Ksiąg Zakazanych

01 VI 1982 (35)

Zmarł Henryk Worcell (właśc. Tadeusz Kurtyka)
Prozaik i publicysta, znany m.in. ze zekranizowanych dzieł
pt. „Zakłęte rewiry” i „Grzech Antoniego Grudy”.
ur. 01 VIII 1909

04 VI 1817 (200)

Józef Maksymilian Ossoliński ufundował w Wiedniu bibliotekę
jako dar dla narodu polskiego; w 1927 r. przeniesiona do Lwowa.

04 VI 1872 (145)

Zmarł Stanisław Moniuszko
Kompozytor, dyrygent, organista i pedagog;
uważany za twórcę polskiej opery narodowej.
ur. 05 V 1819

06 VI 1922 (95)

Urodził się Jerzy Broszkiewicz

Prozaik, dramatopisarz, krytyk muzyczny, publicysta, scenarzysta filmowy.

zm. 04 X 1993

07 VI 1872 (145)

Urodził się Benedykt Hertz

Bajkopisarz, satyryk, publicysta, autor książek dla dzieci i młodzieży.

zm. 31 X 1952 (65)

07 VI 1902 (115)

Warszawski „Tygodnik Ilustrowany”

rozpoczął druk w odcinkach nowej powieści

Stefana Żeromskiego pt. „Popioły”.

08 VI 1927 (90)

Urodził się Wiktor Woroszyński

Poeta, prozaik, eseista, autor książek dla dzieci, tłumacz.

zm. 13 IX 1996

12 VI 1997 (20)

Zmarł Bułat Okudźawa

Gruziński poeta, kompozytor i pieśniarz.

ur. 09 V 1924

14 VI 1927 (90)

Zmarł Jerome Klapka Jerome

Pisarz i dramaturg angielski; autor popularnych komedii i powieści humorystycznych.

ur. 02 V 1859

14 VI 1987 (30)

Zmarł Stanisław Bareja

Reżyser i scenarzysta filmowy; klasyk polskiej komedii.

ur. 05 XII 1929

16 VI 1942 (75)

Urodził się Paul McCartney

Brytyjski wokalista, gitarzysta, kompozytor i autor tekstów piosenek;

wraz z J. Lennonem był autorem większości utworów zespołu The Beatles.

17 VI 1882 (135)

Urodził się Igor Strawiński

Kompozytor rosyjski.

zm. 06 IV 1971

19 VI 1937 (80)

Zmarł James Mathew Barrie

Pisarz angielski, pochodzenia szkockiego;

popularność zyskał dzięki utworom scenicznym

i twórczości dla dzieci („Przygody Piotrusia Pana”).

ur. 09 V 1860

21 VI 1527 (490)

Zmarł Niccolò Machiavelli
Florencki historyk, dyplomata;
jeden z najwybitniejszych przedstawicieli renesansowej myśli politycz-
nej.
ur. 03 V 1469

22 VI 1987 (30)

Zmarł Fred Astaire (właśc. Frederick Austerlitz)
Amerykański aktor, tancerz, piosenkarz i choreograf.
ur. 10 V 1899

27 VI 1927 (90)

Sprowadzenie do Polski prochów Juliusza Słowackiego;
trumnę złożono w krypcie królewskiej na Wawelu.

28 VI 1577 (440)

Urodził się Peter Paul Rubens
Flamandzki malarz, rysownik i grafik; wybitny twórca baroku.
zm. 30 V 1640

28 VI 1867 (150)

Urodził się Luigi Pirandello
Pisarz włoski; Nagroda Nobla w 1934 r.
zm. 10 XII 1936

LIPIEC**02 VII 1877 (140)**

Urodził się Hermann Hesse
Niemiecki powieściopisarz, poeta i eseista; Nagroda Nobla w 1946 r.
zm. 09 VIII 1962 (55)

02 VII 1977 (40)

Zmarł Władimir Nabokow (właśc. Vladimir Nabokov)
Pisarz rosyjsko-amerykański; od 1919 r. na emigracji.
ur. 23 IV 1899

04 VII 1892 (125)

Urodził się Julian Krzyżanowski
Historyk literatury, folklorysta.
zm. 19 V 1976

07 VII 1887 (130)

Urodził się Marc Chagall
Francuski malarz, grafik, ilustrator,
projektant i twórca witraży, pochodzenia rosyjsko-żydowskiego.
zm. 28 III 1985

07 VII 1992 (25)

Zmarła Seweryna Szmaglewska
Pisarka; autorka utworów dla dzieci i młodzieży.
ur. 11 II 1916

11 VII 1937 (80)

Zmarł George Gershwin
Amerykański kompozytor i pianista.
ur. 26 IX 1898

12 VII 1892 (125)

Urodził się Bruno Schulz
Prozaik, eseista, grafik.
zm. 14 XII 1942 (75)

21 VII 1797 (220)

Powstała Pieśni Legionów Polskich we Włoszech (Mazurek Dąbrowskiego)
autorstwa Józefa Wybickiego; od 1927 r. polski hymn państwowy

15 VII 1997 (20)

Zmarł Gianni Versace
Włoski projektant mody.
ur. 02 XII 1946

16 VII 1872 (145)

Urodził się Roald Amundsen
Norweski badacz polarny, zdobywca bieguna południowego.
zm. 19 VI 1928

17 VII 1932 (85)

Urodził się Wojciech Kilar
Pianista, kompozytor muzyki poważnej i filmowej;
odznaczony Orderem Orła Białego (2012).
zm. 29 XII 2013

17 VII 1967 (50)

Zmarł John Coltrane
Amerykański saksofonista i kompozytor jazzowy.
ur. 23 IX 1926

18 VII 1817 (200)

Zmarła Jane Austen
Powieściopisarka angielska;
wybitna przedstawicielka nurtu powieści społeczno-obyczajowej.
ur. 16 XII 1775

18 VII 1927 (90)

Urodził się Tadeusz Łomnicki
Wybitny aktor teatralny i filmowy, autor dramatów, wspomnień.
zm. 22 II 1992 (25)

20 VII 1937 (80)

Zmarł Guglielmo Marconi

Fizyk włoski, pionier radiotechniki; zbudował radiotelegraf; Nagroda Nobla w 1909 r.

ur. 25 IV 1874

22 VII 1952 (65)

Uchwalenie Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

23 VII 1842 (175)

Urodził się Henryk Jordan

Lekarz, działacz społeczny, pionier wychowania fizycznego w Polsce; w 1889 r. założył w Krakowie pierwszy w Polsce publiczny ogród gier i zabaw ruchowych dla młodzieży (ogród jordanowski).

zm. 18 V 1907 (110)

23 VII 1957 (60)

Zmarł Giuseppe Tomasi di Lampedusa

Pisarz włoski; autor głośnej powieści historycznej pt. „Lampart”.

ur. 23 XII 1896

24 VII 1802 (215)

Urodził się Alexandre Dumas (ojciec)

Powieściopisarz i dramaturg francuski.

zm. 05 XII 1870

zm. 27 VII 1597 (420)

Zmarł Jakub Wujek

Jezuita, kaznodzieja, pedagog; przełożył Biblię na język polski.

ur. 1541

28 VII 1812 (205)

Urodził się Józef Ignacy Kraszewski

Powieściopisarz, poeta, publicysta, historyk, wydawca, działacz społeczny.

zm. 19 III 1887 (130)

28 VII 1887 (130)

Urodził się Marcel Duchamp

Malarz i rzeźbiarz francuski.

zm. 02 X 1968

28 VII 1972 (45)

Zmarła Mieczysława Ćwiklińska (właśc. Mieczysława Trapszo)

Aktorka, śpiewaczka.

ur. 01 I 1879

30 VII 2007 (10)

Zmarł Ingmar Bergman

Szwedzki reżyser filmowy, teatralny, telewizyjny i radiowy, scenarzysta i dramaturg.

ur. 14 VII 1918

SIERPIEŃ

08.1942 (75)

Zmarł Janusz Korczak (właśc. Henryk Goldszmit)
Pisarz, pedagog, działacz społeczny, lekarz;
organizator i kierownik „Domu Sierot” dla dzieci żydowskich w Warszawie;
zginął wraz z wychowankami w obozie zagłady w Treblince.
ur. 22 VI 1878 lub 1879

01 VIII 1962 (55)

Zmarł Leon Kruczkowski
Dramatopisarz, prozaik, publicysta.
ur. 28 VI 1900

02 VIII 1897 (120)

Zmarł Adam Asnyk (pseud. Jan Stożek, El...y)
Poeta i dramatopisarz.
ur. 11 IX 1838

05 VIII 1962 (55)

Zmarła Marilyn Monroe (właśc. Norma Jeane Baker)
Amerykańska aktorka filmowa.
ur. 01 VI 1926

06 VIII 1927 (90)

Urodził się Andy Warhol
Amerykański malarz, grafik i reżyser filmowy;
jeden z gł. przedstawicieli pop-artu.
zm. 22 II 1987 (30)

08 VIII 1747 (270)

W Warszawie uroczyście otwarto Bibliotekę Załuskich,
ufundowaną przez braci Józefa Andrzeja i Andrzeja Stanisława Załuskich;
była to pierwsza w Polsce biblioteka publiczna,
która jednocześnie starała się pełnić zadania biblioteki narodowej.

08 VIII 1847 (170)

Zmarł Samuel Bogumił Linde
Leksykograf, bibliotekarz;
autor 6-tomowego „Słownika języka polskiego”.
ur. 11 IV 1771

08 VIII 1937 (80)

Urodził się Dustin Hoffman
Amerykański aktor filmowy i teatralny.

11 VIII 1892 (124)

Urodził się Władysław Anders
Generał, polityk; dowódca Armii Polskiej w ZSRR (1941 -1942),
Armii Polskiej na Wschodzie (1942-1943), Drugiego Korpusu Polskiego,
wzławionego w kampanii włoskiej walkami o Monte Cassino;
po wojnie pozostał na uchodźstwie w Londynie.
zm. 12 V 1970

12 VIII 1702 (315)

Urodził się Józef Andrzej Załuski
Mecenas nauk, bibliofil, bibliotekarz;
współzałożyciel, wraz z bratem Andrzejem Stanisławem,
Biblioteki Załuskich w Warszawie.
zm. 09 I 1774

13 VIII 1927 (90)

Zmarł James Oliver Curwood
Amerykański pisarz i dziennikarz;
autor powieści ukazujących życie zwierząt oraz przygody Indian, Eskimo-
sów
i traperów w puszczech dalekiej Północy.
ur. 12 VI 1878

14 VIII 1867 (150)

Urodził się Artur Oppman (pseud. Or-Ot)
Poeta; popularność zyskał utworami poetyckimi poświęconymi starej War-
szawie.
zm. 04 XI 1931

14 VIII 1867 (150)

Urodził się John Galsworthy
Angielski prozaik i dramaturg; Nagroda Nobla w 1932 r.
zm. 31 I 1933

14 VIII 1932 (85)

Guglielmo Marconi, włoski technik i wynalazca,
skonstruował aparat, za pomocą którego, wykorzystując fale ultrakrótkie,
nawiązał łączność na odległość 270 km.

14 VIII 1947 (70)

Urodził się Danielle Steel
Pisarka amerykańska, autorka powieści historycznych, romansów, książek
dla dzieci.

15 VIII 1947 (70)

Urodził się Paulo Coelho
Prozaik brazylijski.

16 VIII 1977 (40)

Zmarł Elvis Presley
Amerykański wokalista i gitarzysta, zwany „królem rock and rolla”.
ur. 08 I 1935

18 VIII 1937 (80)

Urodził się Edward Stachura

Poeta, prozaik.

zm. 19 (20?) VII 1979

20 VIII 1847 (170)

Urodził się Bolesław Prus (właśc. Aleksander Głowacki)

Powieściopisarz, nowelista i publicysta.

zm. 19 V 1912 (105)

22 VIII 1862 (155)

Urodził się Claude Debussy

Kompozytor francuski.

zm. 25 III 1918

25 VIII 2012 (5)

Zmarł Neil Armstrong

Aмерыkański Astronauta, dowódca misji Apollo 11.

21 lipca 1969 r. jako pierwszy człowiek, stanął na księżycu.

ur. 5 VIII 1930

29 VIII 1957 (60)

Urodził się Grzegorz Ciechowski

(pseud. Obywatel G.C., Grzegorz z Ciechowa, Ewa Omernik)

Kompozytor, poeta, producent, aranżer, pianista, wokalista, flecista, lider Republiki;

pod pseudonimem Ewa Omernik pisał teksty dla Justyny Steczkowskiej.

zm. 22 XII 2001

30 VIII 1797 (220)

Urodziła się Mary Shelley z domu Wollstonecraft

Angielska pisarka; autorka słynnej powieści grozy pt. „Frankenstein”,

zm. 01 II 1851

31 VIII 1867 (150)

Zmarł Charles Pierre Baudelaire

Francuski poeta i krytyk; jeden z prekursorów poezji nowoczesnej.

ur. 09 IV 1821

31 VIII 1997 (20)

Zmarła Diana (urodzona jako Diana Frances Spencer)

Księżna Walii; była żona księcia Karola, następcy brytyjskiego tronu.

ur. 01 VII 1961

WRZESIEŃ**01 IX 1912 (105)**

Urodziła się Kornelia Dobkiewiczowa

Autorka książek dla dzieci i młodzieży.

zm. 05 VII 1990

02 IX 1937 (80)

Zmarł Pierre de Coubertin
Francuski pedagog i historyk;
inicjator i organizator nowożytnych igrzysk olimpijskich.
ur. 01 I 1863

04 IX 1907 (110)

Zmarł Edvard Grieg
Norweski kompozytor, dyrygent i pianista.
ur. 15 VI 1843

05 IX 1817 (200)

Urodził się Aleksiej Konstatntinowicz Tołstoj
Pisarz rosyjski, wiersze liryczne, ballady i dумы,
proza historyczna, powieść „Książę Srebrny”;
jeden z autorów satyrycznych występujących pod pseudonimem Koźma Prut-
kow.
zm. 10 X 1875

05 IX 1857 (160)

Zmarł Auguste Comte
Francuski filozof, socjolog i pisarz polityczny;
twórca nazwy „socjologia” i pierwszego systemu socjologicznego.
ur. 19 I 1798

05 IX 1997 (20)

Zmarła Teresa z Kalkuty - św. Matka Teresa (właśc. Agnes Ganxhe Bo-
jaxhiu)
Indyjska zakonnica i misjonarka, pochodzenia albańskiego;
założycielka Zgromadzenia Sióstr Misjonarek Miłości;
pokojowa Nagroda Nobla w 1979 r.
ur. 27 VIII 1910

06 IX 2007 (10)

Zmarł Luciano Pavarotti
Śpiewak włoski (tenor).
ur. 12 X 1935

07 IX 1962 (55)

Zmarła Karen Blixen (właśc. Karen Christence von Blixen-Finecke;
pseud. Isak Dinesen, Tania Blixen, Pierre Andrézel, Osceola)
Pisarka duńska, tworząca także w języku angielskim.
ur. 17 IV 1885

11 IX 1932 (85)

W katastrofie lotniczej koło Cieszyna, zginęli dwaj polscy piloci
Franciszek Żwirko i Stanisław Wigura, słynni pasjonaci lotnictwa,
zwycięzcy licznych międzynarodowych zawodów.

16 IX 1977 (40)

Zmarła Maria Callas
Grecka śpiewaczka, primadonna operowa.
ur. 03 XII 1923

17 IX 1912 (105)

Urodziła się Irena Kwiatkowska
Aktorka teatralna, filmowa i telewizyjna, artystka kabaretowa.
zm. 03 III 2011

18 IX 1937 (80)

Urodził się Robert Redford
Amerykański aktor, reżyser i producent filmowy.

20 IX 1907 (110)

Urodził się Stefan Kieniewicz
Historyk, badacz dziejów Polski w XIX w., wydawca źródeł,
dydaktyk, organizator życia naukowego.
zm. 02 V 1992 (25)

21 IX 1832 (185)

Zmarł Walter Scott
Szkocki i angielski poeta oraz powieściopisarz.
ur. 15 VIII 1771

21 IX 1947 (70)

Urodził się Stephen King
Pisarz amerykański; autor licznych powieści łączących elementy
tradycyjnej powieści gotyckiej, thrillera, powieści detektywistycznej
i fantastycznonaukowej.

23 IX 1947 (70)

Urodził się Jerzy Popiełuszko
Ksiądz, kaznodzieja, duszpasterz ludzi pracy;
uprowadzony i zamordowany przez funkcjonariuszy SB.
zm. 19 X 1984

25 IX 1897 (120)

Urodził się William Faulkner
Amerykański powieściopisarz i nowelista, poeta; Nagroda Nobla w 1949 r.
zm. 06 VII 1962 (55)

27 IX 1612 (405)

Zmarł Piotr Skarga
Teolog i pisarz, jezuita, ideolog polskiej kontrreformacji.
ur. 02 II 1536

27 IX 1917 (100)

Zmarł Edgar Degas (właśc. Hilaire-Germain-Edgar de Gas)
Francuski malarz, grafik i rzeźbiarz.
ur. 19 VII 1834

29 IX 1747 (270)

Urodził się Józef Wybicki

Działacz polityczny, pisarz i publicysta; autor polskiego hymnu narodowego.

zm. 10 III 1822 (195)

29 IX 1837 (180)

Urodził się Michał Bałucki

Komediopisarz, prozaik, poeta i publicysta.

zm. 17 X 1901

29 IX 1882 (135)

Urodziła się Janina Porazińska

Autorka pisanych wierszem i prozą utworów dla dzieci i młodzieży, tłumaczka.

zm. 02 XI 1971

29 IX 1902 (115)

Zmarł Émile Zola

Francuski pisarz; gł. przedstawiciel i teoretyk naturalizmu.

ur. 02 IV 1840

PAŹDZIERNIK**03 X 1882 (135)**

Urodził się Karol Szymanowski

Kompozytor, także pianista, pedagog muzyczny i publicysta.

zm. 29 III 1937 (80)

08 X 1982 (35)

Sejm PRL zdelegalizował „Solidarność”

i uchwalił nową ustawę o związkach zawodowych.

09 X 1892 (125)

Urodził się Ivo Andrić

Prozaik, poeta i eseista, którego twórczość należy do dorobku trzech literatur: chorwackiej, serbskiej i bośniackiej; z pochodzenia był bośniackim Chorwatem; Nagroda Nobla w 1961 r.

zm. 13 III 1975

11 X 1967 (50)

Zmarła Halina Poświatowska

Poetka, prozaik.

ur. 09 V 1935

12 X 1492 (525)

Odkrycie Ameryki przez Krzysztofa Kolumba.

15 X 1817 (200)

Zmarł Tadeusz Kościuszko
Generał, Najwyższy Naczelnik Sił Zbrojnych Narodowych w powstaniu 1794 r.;
uczestnik wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych;
wydał uniwersałę regulującą sprawę chłopską.
ur. 04 II 1746

15 X 1917 (100)

Zmarła Mata Hari (właśc. Margaretha Gertruda McLeod, z domu Zelle)
Tancerka holenderska; rozstrzelana we Francji
pod zarzutem szpiegostwa na rzecz Niemiec.
ur. 07 VIII 1876

16 X 1927 (90)

Urodził się Günter Grass
Niemiecki prozaik, poeta, eseista, dramaturg;
także rzeźbiarz i rysownik; Nagroda Nobla w 1999 r.
zm. 13 IV 2015

17 X 1847 (170)

Urodził się Władysław Bełza
Poeta, publicysta, krytyk literacki, działacz kulturalny;
popularność zyskały jego utwory dla dzieci z tomiku „Katechizm polskiego dziecka”
ze słynnym wierszem „Kto ty jesteś? Polak mały”.
zm. 29 I 1913

19 X 1862 (155)

Urodził się Auguste Lumiere
Francuski chemik, pionier kinematografii.
zm. 10 IV 1954

19 X 1987 (30)

Zmarł Igor Newerly
Polski pisarz.
ur. 24 III 1903

20 X 1892 (125)

Urodził się Jan Stanisław Bystron
Syn Jana, etnolog, socjolog, historyk kultury („Dzieje obyczajów w dawnej Polsce”) i literatury.
zm. 18 XI 1964

23 X 1817 (200)

Urodził się Pierre Larousse
Francuski wydawca, leksykograf, gramatyk i erudyta;
założyciel wydawnictwa Librairie Larousse w Paryżu.
zm. 03 I 1875

23 X 1927 (90)

Urodził się Leszek Kołakowski
Filozof, historyk filozofii, prozaik, eseista.
zm. 17 VII 2009

23 X 2002 (15)

Atak terrorystyczny ceczeńskiego komanda na moskiewski teatr na Dubrowce.

24 X 1957 (60)

Zmarł Christian Dior
Francuski projektant mody damskiej.
ur. 21 I 1905

27 X 1782 (235)

Urodził się Niccolò Paganini
Włoski skrzypek i kompozytor;
uznany za jednego z najwybitniejszych wirtuozów skrzypiec.
zm. 27 V 1840

27 X 1932 (85)

Urodziła się Sylvia Plath
Pisarka amerykańska; zaliczana do kręgu poetów konfesyjnych.
zm. 11 II 1963

28 X 1467 (550)

Urodził się Erazm z Rotterdamu
Holenderski filolog, filozof, pisarz, teolog, pedagog, piszący po łacinie;
jeden z najwybitniejszych humanistów odrodzenia.
zm. 12 VI 1536

30 X 1937 (80)

Urodził się Claude Lelouch
Francuski reżyser i producent filmowy;
twórca nowej odmiany nastrojowego filmu romansowego („Kobieta i mężczyzna”).

31 X 1517 (500)

Marcin Luter zaprotestował przeciwko katolickiej praktyce sprzedaży odpustów, rozpowszechniając w Wittenberdze 95 tez, co dało początek reformacji.

31 X 1992 (25)

Jan Paweł II ogłosił rehabilitację Galileusza,
nazywając wyrok Świętej Inkwizycji z 1632 r. „bolesnym nieporozumieniem”.

LISTOPAD

03 XI 1927 (90)

Urodził się Zbigniew Cybulski
Aktor teatralny i filmowy.

zm. 08 I 1967 (50)

03 XI 1957 (60)

W ZSRR wystrzelono w przestrzeń okołoziemską sztucznego satelitę Ziemi („Sputnik-2”) z suką łajką na pokładzie; pierwsza żywa istota w kosmosie.

04 XI 1847 (170)

Zmarł Felix Mendelssohn-Bartholdy
Niemiecki kompozytor, dyrygent i pianista.

ur. 03 II 1809

05 XI 1977 (40)

Zmarł René Goscinny
Francuski humorysta, pochodzenia polskiego;
autor m.in. serii o Asteriksie i opowiadań o Mikołajku.

ur. 14 VIII 1926

07 XI 1867 (150)

Urodziła się Maria Skłodowska-Curie
Chemik i fizyk, współtwórczyni nauki o promieniotwórczości;
Nagroda Nobla w 1903 i 1911 r.

zm. 04 VII 1934

10 XI 1887 (130)

Urodził się Arnold Zweig
Niemiecki powieściopisarz, eseista i dramaturg.

zm. 26 XI 1968

11 XI 1837 (180)

Urodził się Artur Grottger
Rysownik i malarz; cykle rysunkowe poświęcone walkom powstańczym.

zm. 13 XII 1867 (150)

11 XI 1922 (95)

Urodził się Kurt Vonnegut
Pisarz amerykański.

zm. 11 IV 2007 (10)

12 XI 1902 (115)

Urodził się Jan Marcin Szancer
Grafik, scenograf i malarz; ilustrował m.in. książki dla dzieci.

zm. 21 III 1973

12 XI 1922 (95)

Urodził się Tadeusz Borowski
Poeta, prozaik, publicysta.
zm. 03 VII 1951

12 XI 1987 (30)

Zmarła Anna Mińska
Pisarka, tłumaczka, autorka książek dla dzieci.
ur. 14 II 1909

14 XI 1907 (110)

Urodziła się Astrid Lindgren
Szwedzka pisarka dla dzieci.
zm. 28 I 2002 (15)

14 XI 1907 (110)

Urodził się Władysław Kopaliński (właśc. Władysław Jan Stefczyk)
Leksykograf, tłumacz, edytor, felietonista.
zm. 05 X 2007 (10)

14 XI 2007 (10)

Zmarł Jan Kaczmarek
Satyryk, autor piosenek poetyckich, współtwórca kabaretu Elita.
ur. 06 VI 1945

16 XI 1922 (95)

Urodził się José Saramago
Prozaik, dramaturg, poeta i tłumacz portugalski;
Nagroda Nobla w 1998 r.
zm. 18 VI 2010

18 XI 1917 (100)

Zmarł Auguste Rodin (właśc. François-Auguste-René Rodin)
Francuski rzeźbiarz i rysownik.
ur. 12 XI 1840

18 XI 1922 (95)

Zmarł Marcel Proust
Francuski pisarz; autor wielotomowego cyklu powieściowego
„W poszukiwaniu straconego czasu”.
ur. 10 VII 1871

19 XI 1557 (460)

Zmarła Bona (właśc. Bona Sforza d'Aragona)
Królowa Polski, druga żona Zygmunta I Starego,
matka Anny Jagiellonki i Zygmunta II Augusta.
ur. 02 II 1494

19 XI 1917 (100)

Urodziła się Indira Gandhi
Polityk indyjski; 1980-1984 premier; zginęła w wyniku zamachu
przeprowadzonego przez terrorystów sikhijskich.
zm. 31 X 1984

22 XI 1827 (190)

Urodził się Karol Estreicher

Ojciec Stanisława, bibliotekarz, bibliograf, historyk literatury i teatru, publicysta.

zm. 30 IX 1908

23 XI 1927 (90)

Zmarł Stanisław Przybyszewski

Dramaturg, powieściopisarz, autor poematów prozą, eseista.

ur. 07 V 1868

24 XI 1632 (385)

Urodził się Baruch Spinoza

Filozof holenderski, pochodzenia żydowskiego;

jeden z gł. przedstawicieli nowożytnego racjonalizmu.

zm. 21 II 1677

24 XI 1987 (30)

Zmarł Karol Bunsch

Powieściopisarz historyczny, tłumacz.

ur. 22 II 1898

25 XI 1952 (65)

W londyńskim Ambassadors Theatre odbyła się premiera „Pułapki na myszy” („The Mousetrap”) Agathy Christie; inscenizacja ta była najdłużej wystawianym przedstawieniem na świecie (ponad 21 lat).

25 XI 1967 (50)

W Teatrze Narodowym w Warszawie odbyła się premiera „Dziadów” Adama Mickiewicza

w inscenizacji Kazimierza Dejmka; zdjęcie przedstawienia z afisza w styczniu 1968 r.,

z powodu rzekomych aluzji do władzy radzieckiej, wywołało protesty studenckie.

26 XI 1912 (105)

Urodził się Eugene Ionesco

Dramatopisarz francuski, pochodzenia rumuńskiego;

jeden z twórców teatru absurdu.

zm. 28 III 1994

27 XI 1942 (75)

Urodził się Jimi Hendrix

Amerykański gitarzysta rockowy, wokalista, kompozytor,

autor tekstów piosenek.

zm. 18 IX 1970

28 XI 1757 (260)

Urodził się William Blake

Angielski wczesnoromantyczny poeta i mistyk, malarz, rysownik i rytownik.

zm. 12 VIII 1827

28 XI 1907 (110)

Urodził się Alberto Moravia
Włoski prozaik, eseista i publicysta.
zm. 26 IX 1990

28 XI 1907 (110)

Zmarł Stanisław Wyspiański
Malarz, dramatopisarz, poeta, inscenizator, reformator teatru.
ur. 15 I 1869

28 XI 1942 (75)

Urodził się Jonasz Kofta
Poeta, satyryk, autor utworów dramatycznych, tekstów piosenek;
współzałożyciel kabaretów Hybrydy i Pod Egidą,
współtwórca radiowych audycji satyrycznych („60 minut na godzinę”).
zm. 19 IV 1988

30 XI 1667 (350)

Urodził się Jonathan Swift
Pisarz angielski, duchowny anglikański, pochodzenia irlandzkiego.
zm. 19 X 1745

GRUDZIEŃ**03 XII 1857 (160)**

Urodził się Joseph Conrad Korzeniowski (właśc. Józef Teodor Konrad)
Pisarz angielski, z pochodzenia Polak; kapitan angielskiej marynarki handlowej.
zm. 03 VIII 1924

05 XII 1867 (150)

Urodził się Józef Piłsudski
Polityk, mąż stanu, Marszałek Polski.
zm. 12 V 1935

05 XII 1907 (110)

Urodziła się Alina Centkiewiczowa
Prozaik, autorka książek dla młodzieży, żona Czesława.
zm. 11 III 1993

07 XII 1987 (30)

Zmarła Irena Tuwim
Poetka, prozaik, tłumaczka.
ur. 22 VIII 1899

10 XII 1912 (105)

Urodził się Jerzy Turowicz
Redaktor, publicysta, działacz katolicki; współzałożyciel „Tygodnika Powszechnego”.
zm. 27 I 1999

12 XII 1882 (135)

Urodził się Akiba Rubinstein
Szachista polski; od 1963 r. odbywają się w Polanicy-Zdroju poświęcone pamięci A.R.
międzynarodowe turnieje szachowe.
zm. 14 III 1961

15 XII 1832 (185)

Urodził się Gustave Alexandre Eiffel
Francuski inżynier i konstruktor; skonstruował Statuę Wolności w Nowym Jorku;
gł. dzieło - wieża Eiffla.
zm. 28 XII 1923

16 XII 1922 (95)

Zmarł Gabriel Narutowicz
Inżynier konstruktor, pierwszy Prezydent RP, wybrany 9 XII 1922,
kilka dni po objęciu urzędu został zastrzelony w gmachu Tow. Zachęty Sztuk Pięknych
w Warszawie
ur. 17 III 1865

17 XII 1897 (120)

Urodził się Władysław Broniewski
Poeta, tłumacz.
zm. 10 II 1962 (55)

17 XII 1957 (60)

Zmarła Dorothy Sayers
Pisarka angielska; autorka powieści kryminalnych.
ur. 13 VI 1893

21 XII 1917 (100)

Urodził się Heinrich Böll
Niemiecki prozaik, dramaturg, eseista i publicysta; Nagroda Nobla w 1972 r.
zm. 16 VII 1985

24 XII 1857 (160)

Zmarł Stanisław Jachowicz
Poeta, pedagog, działacz społeczny; twórca polskiej literatury dla dzieci.
ur. 17 IV 1796

25 XII 1977 (40)

Zmarł Charles Chaplin
Angielski aktor, reżyser i scenarzysta filmowy; pracował gł. w USA;
jeden z najwybitniejszych artystów filmu światowego.
ur. 16 IV 1889

27 XII 1822 (195)

Urodził się Louis Pasteur
Francuski chemik i mikrobiolog; twórca podstaw mikrobiologii i immunologii;
obalił teorię samoródtwa; udowodnił, że chorobę zakaźną wywołuje swoisty dla niej za-
rązek; opracował metody szczepień ochronnych; odkrył niektóre drobnoustroje.
zm. 28 IX 1895

28 XII 1937 (80)

Zmarł Maurice Ravel
Kompozytor francuski.
ur. 07 III 1875

28 XII 2007 (10)

Zmarł Janusz Domagalik
Prozaik, autor utworów dla dzieci i młodzieży, dziennikarz.
ur. 05 VII 1931

29 XII 1902 (115)

Urodził się Henryk Wars (właśc. Henryk Warszawski)
Kompozytor muzyki rozrywkowej.
Jako jeden z pierwszych próbował przeszczepić jazz na grunt polski.
W okresie międzywojennym skomponował kilkadziesiąt przebojów
(„Miłość Ci wszystko wybaczy”, „Umówiłem się z nią na dziewiątą”).
zm. 01 IX 1977 (40)

31 XII 2002 (15)

Zmarł Kazimierz Dejmek

Reżyser teatralny.

ur. 17 V 1924